

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 22. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko bojište: Jučer u ranim jutarnjim satovima uspelo je neprijatelju da u području Monte Sisemol prođe u naše okope. Bio je suzbijen protunavalom. Daljnji su se napadajni pokušaji skršili u našoj paljbi. U kotlini Alone osujetili smo talijanske izvidničke pokušaje. — Balkansko bojište: Na Moravi suzbili smo navale. Jedno je poduzeće nemačkih četa dovelo ih u neprijateljske položaje. Kod Zajedara uspio je neprijatelj steći ozemlja. U Albaniji došlo je na reci Mafi do bojeva zalaznica. — Poglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 22. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Vojna skupina prestolonaslednika Rupprechta: Na Lys i na Seldi pešački bojevi. Više puta kušao je neprijatelj sa manjim i jačim odelijima, da prekorači reke: Severoistočno od Kortryka prodro je sa oklopljenim vozovima jugoistočno od Kortryka s jakim silama protiv naših linija. Bio je svuda uz gubitke suzbijen. Podnarednik Müller od 9 baterija poljsko topovske pukovnije broj 221 uništio je kod toga 6 oklopljenih vozova neprijatelja. Englezi su zaposeli od nas pošteđene zvonike St. Amanda sa strojnim puškama. Na obim stranama Solesmesa i Le-Cateau nije neprijatelj obnovio svojih navala. U noćnim delomičnim bojama ostao je dvorac Amerval u njegovim rukama. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Francuske navale, koje su u jutro planule severno od Serre, a poslepodne na širokoj fronti između Oise i Serre, bile su suzbijene. Severoistočno od Mesbrekourta izvele su šleske pukovnije uspelo protunavale. Na uzvisinama Aisne istočno od Vouziersa trajahu žestoki bojevi. Virmberške pukovnije, u zajednici sa bavariskim i pruskim bataljunima, pretele su opet neprijatelju uspelim protunavalama uzvisine istočno od Vandya, između Ballay i Chestres i severno od Ballaise te ih održale protiv jakih protunavalama neprijatelja. Istočno od Ollaza skršile se delomične navale neprijatelja. — Vojna skupina von Gallwitz: Posle žestoke topovske pripreme napao je Amerikanac severno od Sommeralne i na širokoj fronti na obim stranama Banthevillea. U paljbi i u protunavali skršile se navale neprijatelja. Amerikanac je pretrpio u prvom redu u paljbi naših strojnih pušaka i naših pešačkih topova visoke gubitke. — Iz jedne skupine letala, koja je napadala mesta u dolini Lahn, sastrelismo 4 aparata. Poručnik je Veltiens polučio svoju 35. zračnu pobjedu. — Jugoistočno bojište: Severoistočno od Kruševca i na Bukovici skršile se neprijateljske navale. Uspesna vlastita poduzeća kod Irubareva, južno od Morave. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izveštaj od 20. oktobra u večer: Unatoč nepovoljnom vremenu preširili smo naše položaje između Oise i Serre. Istočno od Verneulla prekoračili smo potok Chentrud te smo se ustali zapadno Grandloup. Unatoč žestokim protunavalama održali smo čitavo stečeno područje. Istočno od Vouziersa stigli smo do rubova sela Terron te smo uznapredovali kod Landevesa i Falaisea. Zapišili smo 20 topova.

Engleski izveštaj od 19. oktobra u večer (Zakasnio): Jutros nastavile su engleske i američke bojne sile zajedno s Francuzima svoje napredovanje između Oise i Le-Cateau. Naše su čete doprle do zapadnog brega kanala Sambre—Oise a severno od Oisy dočepale su se uzvisinskog područja zapadno od Chattillona. U bojovima zadnjih trlj dana prevalile čete 4 armije pod zapovjedništvom generala Rawlinsona put od 6 do 8 milja (9 do 12 km) u teškom području, koje je neprijatelj žilavo branio. Izakako bejahu poterale neprijatelja tečajem prvog dana iz jakih položaja na desnom bregu Sella pročistile su uspješno čitavi predes zapadne od reke, osvojile tečajem pre podna mnogo sela i dopremile preko 5000 zarobljenika i strojnih pušaka. Severno od ceste Bavai—Cambrai počeo je neprijatelj, da se povlači. Naše su čete osvojile Saulzeir te su unišile u Dornai, stignuvši do sela Escudin i Sonin. Na levom boku ovih četa izvele su čete 3 divizije tečajem zadnjih deset dana dugo vremena na širokoj fronti neprestan pritisk na neprijatelja, smetale su njegovom uzroku energičkim napredovanjem. Tečajem svog napredovanja za 18 milja dopremile su više stotina zarobljenika. Grad Douai i mnoga su sela bila osvojena. Dalje na sever nastavile su naše čete trajno svoje napredovanje te su dostigle liniju Orchies—Cobrieux—Bourghelles—Tempejeuve, jugoistočno od Reubaix—Nechin.

Engleski izveštaj od 20. oktobra u večer: Jutros rano poduzetom navalom uspelo je engleskim četama, da si iznuđu prelaz preko reke Sella između Cateau i Denaina. Izakako su osvojile više mesta te izbacile neprijatelja iz grada Solesmes, utrle su si naše čete put do uzvisina na istočnom bregu reke, te ih zaposle. Sada drže uzvisine, koje vladaju dolinom Harplesa. Odlučna se etpor morao svladati u okolici Solesmesa i kod sela St. Pyton. Vije je navala bilo suzbijena. Rezultat je ova poduzeća, izvedena u jednoj liniji, da smo dopremili preko 200 zarobljenika i preko 100 topova. Dale

na sever stoje naše čete dve milje pred Tournaiom u kontaktu s neprijateljem na općoj liniji suma Denain—Clusettes—Mouchala—Harquin.

Amerikanski izveštaj od 20. oktobra: Zapadno od Moze nastavili smo pritisk na neprijatelja. Teška topovska i strojno-pušačka paljba na čitavoj fronti. Severno od Verduna ustanovili smo tečajem zadnje sedmice trajno rastući broj novih nemačkih divizija, koje sakuplja ovde neprijatelj s ostale fronte, da bi se odupro te time zasigurao vojsci uzmak, koji je ugrožen napadajima sa zapada i juga.

Belgijski izveštaj od 20. oktobra: Nastavili smo progon neprijatelja te potisnuli natrag njegove zalaznice. Konjica je mnogo puta pucala sa strojnim puškama. Dopremili smo zarobljenika i topova. Oslobodili smo brojna sela južno od nizozemake granice te smo predri 20 kilometara istočno od Bruggea. Prekoračili smo liniju Mesvekerke—Naldegem—Ursel—Feltre. Učinili smo znatan plen uključivo mnogo obalnih topova, među kojima i neoštećeni dalekometni top, što je pucalo na Dänkirchen.

Izveštaj istočne armije od 18. oktobra: 17. i 18. oktobra postigle su savezničke armije nove uspehe. Na desnom su krilu francuske i srpske čete zaposle klanac Vov(?) severno od Aleksandca. Zapadno od Kruševca dostigle su njihove prednje čete. Tratenik, na južnom bregu Morave. Severno od Novog Pazara uzmiče neprijatelj proganjen od naših četa na Kraljevo.

Iz austrijske zastupničke kuće.

Barun Husarek o carskom manifestu.

Beč, 22. (D. u.) Nakon što se predsjednik nagovorom sutro umrlog zastupnika Grafingera, čita se dopis ministra predsjednika, u kom se saopćuje, da je ministar vanjskih posala notom od 9. o. m. ponukao, neka se od parlamenta stvoril odsek, koji bi imao ostati u trajnom saobraćaju sa općenicima, poslanim na mirovne pregovore. Odsek bi provadjao one iste funkcije, koje i glavni odsek nemačkog rajstaga. Ministar predsjednik molil za saopćenje, bi li zastupnička kuća bila sklona preuzeti izbor odseka u smislu te pobude. U tom bi se slučaju preporučio izbor odseka od 26 članova, koji bi se onda imao popuniti odgovarajućim brojem članova iz gospodске kuće. Predsednik izjavlja, da on mora prepuštiti strankama, da eventualno postavie predlog za stvorenje takovog odseka. Ministar predsjednik pl. Husarek podaje na to izjavu, u kojoj pripominje glede Wilsonovog odgovora, kako misli da može o njemu kazati, da ne pruža nikakvog povoda, da se započeta izmena misli smatra prekinutom. Mi ćemo baš nakon brižnog razmotrenja imenata, koji su u depeši sa držani, nastaviti svoju mirovnu akciju i pristupiti da odgovorimo na notu. Ministar predsjednik govori onda o carskom manifestu te o njemu veli: Velik i nov je sadržaj tog uzvišenog programa. No ipak nema u njemu ništa, što bi značilo prekinuće sa dosadašnjim razvrtkom. Načela, na koja smo se postavili, nisu unešena u nj kao nešto tuđe. Mi baš opažamo u našoj povesti njihovo postepeno propajanje. Svaka faza te povesti jest ujedno, jedna pripravna etapa njihovog ostvarenja. Jasno je, da previšnji manifest ne može sam sadržavati konstitutni akt, kojim pojedine narodne države stupaju u život. Zakonit kontinuitet zahteva baš, da novo uređenje stupi u valjanost zakonitim putem i da bit stvari uveljuje njeno poraštenje iz slobodne samoodluke naroda. Ministar predsjednik ističe na to, da ima za realizovanje političkih misli dva puta: put nasilja i put ugovora. Jedva će se koji naći, koji će se priznati nasilnikom na području novog uređenja naših unutrašnjih odnošaja. Sve sili na to, da se stvori organizacija, koja zajamčuje pouzdano miroljubivo misleće nastojanje za razilaženja u mišljenju i protivštine interesa, koje bi se mogle između različitih država naći. Ministar predsjednik naglasuje potrebu, da se narodi međusobno nagode i da postignu sporazum, koji će odgovarati potrebama zajedničkog života u državi. Jer potreba monarkije nije tečajem vremena izčezla. Što se tiče Narodnih veća, vlada će ih u svakom pogledu podupirati. Sadašnji će upravni uređaji ostati u kreposti dok se stvore drugi, da se zajamči nesmetani prelaz iz jednog reda u drugi. Ministar predsjednik bavi se za tim sa pitanjem prehrane i sa finansijskim položajem te zaključuje: Mnogo unutarnjih se oblika Austrije proživelo. Nerazoriva ostane medjutim njezina bitnost, njezino povesno poslanstvo i njezin visoki cilj, da osigura, u njoj udruženim narodima, sretnu budućnost. — Kuća prelazi za tim na raspravljanje interpelacije rumunjskoga zastupnika Isopescul-Grecula o položaju, koji je nastao time, što je Madžarska jednostrano ukinula nagođbu od godine 1867. — Posle te rasprave zaključuje se sednica. Naredna sednica u petak.

Iz ugarske zastupničke kuće.

Važna izjava grofa Karolyja.

Budimpešta, 22. (D. u.) Predsednik otvara sednicu u 9 sati 46 minuta. Nakon pročit-

anja uvoda obrazlaže grof Karolyi svoj predlog glede bezodvlačnog raspravljanja o zakonskoj osnovi o ustrojenju samostalne Ugarske. Izjavio je, da se mora sačuvati hladnokrvnost i raditi. Govornik s oštrim rečima udara na vladu i većinu, da je već 10 dana prekrštenih ruku i ne radi ništa. Nagovara vladu, da odmah ostavi svoje mesto i prepusti ga demokratskoj vladi, da se sklopi mir, ugarske pukovnije dovede doma, prekine savez s Nemačkom, zabrani izvoz živeža iz Ugarske i zaključuje: Radite vi, inače ću se ja odlučiti, da to učinim.

* „Neue freie Presse“ o Wilsonu. Iz Beča se javlja: Ovdešnji listovi konstatiraju, da za manifest nije dao odobrenje zapravo nijedan zastupnik pojedinih naroda. A „N. f. Presse“ pripominje: „Budući da nije dan nikakav predmet, koji bi mogao obrazložiti objavu carskog manifesta, sve se više uvrežuje nazor, da je odluka objaviti novu nastojeću Austriju nastala iz razloga mirovne politike u svezi s 14 točaka predsednika Wilsona. Ima li naša diplomacija već nikakav pojam o sadržaju note (sada već objavljene, Op. ur.) koju pripravlja Wilson kao svoj odgovor austro-ugarskoj vladi, nije ustanovljeno, no moguće je samo kazati, da je to mnjenje u općinstvu silno rašireno. Cinimo unutrašnju politiku pod pritiskom predsednika Wilsona, koji je zapravo naš ministar predsjednik“. — Ta opaska bila je u zastupničkim krugovima razlogom k mnogim drugim opaskama, te se reklo, bude li „Neue freie Presse“ neprestano opetovati o Wilsonu, da će ovaj protiv njoj podati tužbu radi uvrede časti.

* Na gospodsku se kuću zaboravlja! „Abend“ piše: Članovi gospodске kuće srde se i tuže, da carski manifest o njima udpe štiti, a u Narodna veća pozvani su samo članovi zastupničke kuće. „Abend“ dodaje k tomu Gospoda ne mogu još uvek razumeti, da je njihova doba već posvema prošla, te da bi bilo najbolje, kad bi ih čim pre bez svake buke nestalo.

* Wilson o Alzaciji—Loreni. Iz Novog-Yorka javlja „Nation“, koji izlazi u Rotterdamu, da je nepobitnim nazorom Wilsonovom u pitanju Alzacije—Lorene, da se to područje mora vratiti Francuskoj.

* Znak brzog svršetka rata. U Skodovoj tvornici municije u Pizaju ograničen je proizvod, a biće i nekoliko hiljada radnika otpušteno. — Američka vlada opozivlje niz ugovora s neutralnim državama o pošiljanju drvenih baraka. Iz svega se toga sudi, da je svršetak rata blizu.

* Traženje ministara. „Hrv. Rijč“ napisala je nedavno, kako u Nemačkoj za kancelarsko mesto već dugo traže mesiju spasitelja, koji bi popravio sva ona zla, koja su dosadašnji kancelari i neodgovorni činitelji počinili. No naći tog novog mesiju, koji bi preuzo na sebe grehe starih, nije laki posao. U Austro-Ugarskoj na isti način traže ministre, koji bi državni voz izvukli iz blata, kamo su ga kroz stoleća turali stariji ministri. Pod naslovom: Nije moguće naći nikakvih ministara piše „Arbeiter Zeitung“: Ministarska kriza rešava se sada lako: nije moguće naći nove ministre i tako ostaju stari. Barun Husarek ne može odstupiti, jer mu se ne može naći naslednika a demisija Wekerlova nije bila prihvaćena, je su se Wlassicz i Navay i konačno i grof Apponyi odrekli. Pozvao je dakle car ministra predsednika Wekerla, koji je upravo boravio u Beču i saopćio mu, da ne prihvaća demisije kabineta, jer imade u nj potpuno pouzdanje.

* Demokratska unija Srednje Evrope. Francuski listovi javljaju iz Washingtona, da su narodi centralne Evrope odlučili ustanoviti demokratsku Uniju srednje Evrope u zaštitu svojih interesa. Svrha tog saveza jest ostvarenje federacije država Evrope od Istočnoga mora, do Crnoga i Jadranskoga mora, da se Nemačkoj za uveke zatvori put na istok. U toj su federaciji zastupani Rumunji, Jugoslaveni, Poljaci, Litavci, Čeho-slovaci, Ukrajinci, talijanski irredentiste i Finci. Profesor Masaryk bio je izabran za predsednika.

* Glasovi čeških listova protiv carskog manifesta. U „Narodnoj Politici“ piše Josef Pekař uvodni članak protiv „federalizacije“ Austrije u smislu carskog manifesta. U članku se veli: Umirili bismo se moguće, iako s teškim srcem s ustrojenjem narodnosnih država te vrste, kad bi princip, na koji se manifest pozivlje, bio proveden sa istom bezodzirnošću svuda, kad bi predlagano rešenjebilo kradom novog svetskog poretka, kad bi dakle morala odstupiti i historička Ugarska, a češka bi država dobila zato Slovačku. No čvrsto se nadamo da uz to ne će pristati mirovna konferenca. — „Venkov“ piše: „Bilo bi najista pametnije, kad bi

vlada kazala: Ja zapravo za narode ne ću da radim ništa, ja hoću samo spas starog centralizma. Mo bi to barem iskreno. Ceo svet biće u užasu od time, kako se u Austriji razume moderno preuredjenje države i kako si predstavljaju samoodredjenje naroda! Cesi imaju biti ugnjetavani od centralizma i germanizacije i nadalje, a uz to gube i dobar deo svoje zemlje. Slovaci se imaju i nadalje prepustiti mađarskoj neveri na milost i nemilost. — Mo — radi čega da se uzrujavamo? — „Pravo Lidu“ u otklonivoj raspravi veli na koncu: „Hoćete li da nas čujete, otvorite najpre tamnu tamiču, u koju ste bacili narode, ka kojima se obraćate svojim manifestom. U prvom redu moramo si izvojsiti svoje građanske slobodine! Slobodu reči, slobodu štampe, slobodu sakupljanja, slobodu saobraćaja, s celim svetom! A to vredi ne samo za nas, već za sve narode monarhije, dakle i za narode, koji stanuju u ugarskim zemljama. Tako odgovaramo na carski manifest iz svog tamnog zatvora.“

* Srpski činovnici vraćaju se u Srbiju. „Corriere della sera“ javlja: Srpske vladine činovnike, koji stanuju u Italiji, pozvala je srpska vlada, da se pripreve na daljnje zapovedi vlade, jer se približava konac rata.

Nemačka narodna skupština.

21. oktobra sastali su se nemački narodni zastupnici u dvorani delnjoaustrijskog pokrajinskog sabora, da stvore provizornu narodnu skupštinu, koja bi imala preuzeti vodeće nemačkog naroda u svoje ruke. Ova provizorna skupština imala je za zadacu, da izradi izborni red za konstituantu i te na temelju jednake tajne i ispravnog izbornog prava, da pregovara sa sadašnjom vladom o preuzimanju državne vlasti u svoje ruke i da uredi sa susjednim narodima uzajmne odnose. Odluka, koja je bila na sastanku prihvaćena, veli, da će se pitanje nemačkog puta do Jadrana urediti pregovaranjem sa susjednim narodima. Rezolucija bile je jednodušno prihvaćena a sastavio se odbor od 20 članova, koji će izraditi potrebna predloge. Predsednicima nemačke narodne skupštine bili su izabrani: za nemačke nacionalce Dinghofer, za socijalne demokrate Seitz i za kršćansko-socijalce Fink. Za tim su sledile različite izjave pojedinih nemačkih zastupnika. Socijalni demokrate je Adler izjavio u ime nemačkih socijalnih demokrate, da su spremni suradljivati sa ostalim članovima narodne skupštine, a da ne žrtvuju svoja socijalna demokratska načela. On je spreman stvoriti iz Austrije saveznu državu. Za slučaj, da bi se ostali naredni monarhije izrekli protiv teme, priključuje se Nemačka Austrija kao savezna država Nemačke. Izjava traži, neka se bezodvlačno provede jednako, tajno i ispravno izborni pravo za muševce i žene u općinama i neka se uvede narodna uprava u kotarima, okružjima i zemljama. Želi, da narodna skupština sastavi čim pre narodnu vladu, koju će voditi mirovna pregovaranja i preuzeti upravu Nemačke Austrije te osobito da ne probirne za prelaznu, pošto Cesi zatvaraju dopremu hrane, da prevedu svoje nacionalne ciljeve. Zastupnik barun Pantz izjavlja, da priznaje narodima pravo na ujedinjenje pa i z braćom u zemljama ugarske krune. I Nemci traže ujedinjenje ostalijanskih i transalijanskih Nemaca u nemačku državu. Zastupnik kršćanskih socijalaca Schrafl podao je izjavu, koja se blije potudara sa socijalističkom deklaracijom. Govornik traži na koncu pomoć za južni Tiroi. — Zastupnik Osnar pozdravlja postanak nemačke države u Austriji. — Zastupnik nemačke radničke stranke Knirsch oklanja svaku pomisao ujedinjenja Nemačke Austrije sa ostalim slavenskim državama te zahteva bezuvetno pripojenje Nemačke Austrije Nemačkoj. — Zastupnik Steinwender izjavlja u ime Nationalverbanda, da će nemački narod urediti na temelju samoodredjenja odnose k nemačkoj državi i ostalim susjednim narodima. — Narodna će se sednica sazvati pisanim putem.

Iz slavenskog sveta.

Jugoslaveni i Italija. „Journal de Genève“ piše: Predsednik Jugoslavenskog odbora izvan granica monarhije dr. Trumbić zaustavilo se putem u Pariz u Zenevi. Došao je iz Rima a odlazi u Pariz, gde će prisustvovati kongresu „Naroda Srednje Evrope“, saveznika sporazuma (predsednik mu je prof. T. G. Masaryk), koji ima započeti 15. oktobra. (Bio je odložen usled važnih događaja do novembra Op. ur.) U razgovoru s našim urednikom izrazio je Trumbić posvemašnje zadovoljstvo s uspesima političkih konferenca u Rimu. Sornino nije ga primio, nu zato je dugo razgovarao s Orlandom i Bissolattijem i drugim licnostima. Službena Italija motri sa simpatičkim interesom kako se stvara Jugoslavija. Razume da je smisao njenog gradjenja, da se Nemci istisnu sa obala Jadrana. Glede pitanja područja rekao je Trumbić da će se rešiti na mirovnoj konferenciji na temelju narodnesnih načela i obzirom na životne interese (interets vitals) obih zemalja (Jugoslavije i Italije). Preglas talijanske vlade jeste uvod k priznanju Jugoslaviena od sporazuma. (Ostalo je pretresanje u „Ceskoj Straži“, odakle ovo prenosimo, zaplenjeno.)

Ceški glas o jugoslavenskom pitanju. U „Ceskoj straži“ u njenom poslednjem broju napisao je slavističar Adolf Cerny odlučni članak pod naslovom „Slavenske perspektive u sudbonosan sat“. Raspravlja u njemu o svim slavenskim narodima redom, kako će se u ovom sudbonosnom trenutku poneti i hoće li dobiti svaki svoju slobodu. O jugoslavenskom pitanju veli: Rešavanje jugoslavenskog pitanje bilo je nakon Tiszinog neuspaha mučke odloženo — a prema mirovnoj ponudi odložice se s ostalim pitanjima onamo, kamo prema predlozima poljskih, čeških i jugoslavenskih zastupnika pripada: na mirovni kongres, „gde moraju naši narodi istupiti po svojim zastupnicima, kao sudionici, koji pregovaraju i odlučuju o svojoj sudbini“. Budući su austrijske vlade nastojale da iza kulisa rešavanjem jugoslavenskog pitanja

ograniče ostvarenje zahteva jugoslavenske deklaracije, dovele su Jugoslaveni do osvedočenja, da nije više korisno braniti te deklaracije. Ako nije Austro-Ugarska priznala, da je potrebno udovoljiti jugoslavenskoj težnji za ujedinjenjem, priznala je to početkom septembra Italija, kako te doznajemo iz nemačkih i hrvatskih listova. Ustupila je od svog starijeg zahteva neograničene vlade na Jadranu. Tim njenim najnovijim stanovištem i kapitulacijom Bugarske omogućuje se takodjer buduće uredjenje stvari na Balkanu, gde su pre strašili imperijalistički sni talijanski i bugarski, da će biti i dalje zapreke za trajni mir.

C e s i i M a d ž a r i. Saradnik budimpeštanskog lista „Az Esta“ imao je s predsednikom Ceskoga svaza, zast. Stanekom razgovor, o kom sada piše: „Personalna unija — pripomenuo je Stanek — za sada je zakasnila. Mi se s današnjom mađarskom vladom uopće ne možemo pogadjati. Možda će do toga doći jedamput kasnije, budemo li imali moguće kakvog interesa na onoj malenoj Ugarskoj, s onim 9 do 10 milijuna Mađžara, bez Slovaka. Takodjer krune sv. Stepana ne će više biti“. Pokazao je rukom: „Na kruni sv. Stepana savio se i razbio krst. S mađžarskim narodom, s tima 10 milijuna nemamo nikakvoga neprijateljstva. S njima hoćemo živeti u dobrim odnosajima — razume se — bez Slovaka. Sa zemljama svete krune ugarske, kako vi velite, nemamo i ne možemo imati nikakvih pregovaranja. Isto vredi i o personalnoj uniji. Sto mislite, da mi dobro ne vidimo sve situacije? Zašto mislite vi da Mađžari nisu danas slobodni? To nam je poznato, da antanta ne može odobravati današnjih ugarskih odnosa? Nadamo se, da ćemo biti svi slobodni narodi, jedan uz drugoga: Mađžari, Cesi, Nemci, svi. Do viđenja u Budimpešti, dodjem li onamo kao dobrodošao gost na slavlje našeg slobodnog naroda“.

Domace vesti.

Obustava popravljnja i postavljanja merila za plin, elektriku i vodu. C. kr. tvrdjavni poverenik saopćuje: Usled uvek većih poteškoća u narodžbama materijala i pomanjkanja radnih sila obustavlja se svaki popravak plina elektrika do opoziva i voda, kao što postavljanje merila. Blagajna gradskog poduzeća via Muzio, br. 14 do daljnje odredbe je otvorena samo u radnim danima od 8 do 1 sata posle podne.

Pogreb preključer preminule gospodje Gertrude Počivalnik biće danas u 4 sata poslepodne sa kapele civilnog groblja.

Dar. Zaprečena teškom bolesti ne mogaše položiti cvet na odar svog dobrog i nezaboravnog kuma Budislava Terzića te da mu počasti uspomenu, polaže obitelj Stojan Gačeša 30 kruna za siromašne učenike pučkih učiona (Božićnicu) u Pull usklikom: Predragi Budislave: Večnaja Ti pamjati!

Dnevne vesti.

Španjolska hunjavica u Beču popušta. Kako javlja „Rathauskorrespondenz“ prema iskustvima, koja su izveli praktički lečnici u pojedinim bečkim kotarima, može se konstatovati popuštanje španjolske hunjavice.

Cuvar dr. Susteršiča. „Slovenec“ javlja: Prebedjeni dr. Susteršič, koji je blagoizyoleo u subotu povratiti se u Ljubljano, uživa u merodavnim krugovima neobične simpatije, jer drukčije si ne

bismo mogli tumačiti najnovijeg naloga našeg prijatelja dr. Skubla (poglavica policije u Ljubljani. Op. ur.). Od jučer o podne imade naime dr. Susteršič dodeljenog svog posebnog stražara, koji se ima starati za blagobit njegove buduće ekscelencije. — Za jednosatnu službu dobije ta straža 15 para na sat! Nadajmo se, da će dr. Susteršič, s obzirom na zbiljske prilike, barem svojoj telesnoj straži isposlovati kakvu malenu poboljšicu.

Prosveta.

Veliki kalendar „Književnoga Juga“ izišao iz štampe. Već davno očekivanoj potrebi, da se izda jedan, narodni kalendar, koji bi stajao na dostojnoj umetničkoj visini, a ujedno bio pristupačnom široj publici, udovoljio je sada Odbor SHS žena za siročad. Time se ujedno hoće bar donekle da namaknu sredstva, koja su Odboru potrebna, naročito za zimsku odeću i obuću 18.000 dece, koje seljak ishranjuje. U bogatom opsegu kalendar donosi radove najboljih naših kulturnih radnika i umetnika. Kalendar je odštampan latinicom, ćirilicom i slovenački. Cena mu je 4 krune. Mole se svi mesni odbori, zadruge, poverenici, svećenici, učitelji i pojedinci, koji su već obavešteni, da se što više zauzmu oko raspacavanja. Novac se neka šalje priloženim čekom. — Odbor SHS žena za siročad, Zagreb, Kipni trg 9.

Mali oglasnik

Riselo zelje
sa izvoznicama
na aprovizacije, vojne zavode ili vojnodobavna poduzeća

Sisačka tvornica kisele repe i zelja SISAČ (Hrvatska).

Kupuje u svakoj količini zdravi i čisti **drop od groždja.**
G. Curat, Traf, Via Sette Fontane 1.
Predaje se jedan par cipela za turiste. Uplatiti u upravi.
Predaje se posvema opremljena postelja s noćnim ormarićem i kredencem. Ulica Tartini 27 prizemne leve.
Rabljeno pekucstvo
kupuje i prodaje tvrtka Filip Barbančić Sisačka ulica.

Prežalosnim srcem javljamo svoj rodbini, svim znancima i prijateljima, da nam je nezaboravna supruge, kćerka i sestra

Rosalija Busančić rodjena Dujmović

u 28. godini svog života na Reči dne 21. t. m. blago usnula u Gospodinu.

Ostanci premile pokojnice biće sahranjeni na rečkom groblju.

Pula — Reka, dne 22. oktobra 1918.

Ivo Busančić, suprug, Ivo i Anto, roditelji, Marija Busančić, punica, Mihovil, Pero, Ivo braća, Dragutin Busančić, šurjak, Jurkica, sestra.

Prežalosnim srcem saopćujemo svoj rodbini, prijateljima i znancima, da je naša vruće ljubljena i nezaboravna kćerka, odnosno sestra

Milka Grubešić

u 21. godini života, nakon kratke i teške bolesti, jučer u 2 sata i 15 časaka posle podne blago u Gospodinu preminula.

Sprovod zemaljskih ostanaka mile pokojnice iz kuće žalosti na groblje ratne mornarice uslediće sutra dne 24. oktobra u 4 sata posle podne.

Pula, dne 23. oktobra 1918.

Josip Grubešić, otac,
Ana Grubešić majka,
Ivo Grubešić, jednogod. dobrovoljac, brat.